

Näiden kolmen lajin lakit ovat valkotäpläiset. Täplät irtoavat helposti tai saattavat puuttua kokonaan tai osittain.

Punakärpässiäni

Amanita muscaria

Lakki 10–25 cm. Lakin väri vaihtelee voimakkaan punaisesta vaaleaan oranssinpunaiseen. Täplät ovat valkoisia. Jalassa on selkeä rengas, ja jalan alaosa on pullistunut (tuppi). Kasvaa lehti- ja havumetsässä.

Ruskokärpässiäni

Amanita muscaria var. regalis

Halkaisijaltaan 10–20 cm:n kokoinen lakin väri vaihtelee ruskeasta kellanruskeaan, ja täplät ovat kellertäviä. Jalassa on selkeästi erottuva rengas, ja jalan alaosa on pullistunut (tuppi). Kasvaa havumetsässä.

Pantterikärpässiäni

Amanita pantherina

Halkaisijaltaan 5–12 cm:n kokoinen lakki on ruskeansävyinen. Täplät ovat valkoisia, jalassa rengas, voi joskus puuttua. Jalan alaosa on pullistunut (tuppi). Kasvaa tavallisesti lehtimetsässä ja puistoissa mutta joskus myös havumetsässä.

Myrkytysvaikutus ja oireet

Kaikki nämä sienet sisältävät hermostoon vaikuttavaa myrkkyä. Mahdollisia oireita ovat mm. huimaus, sekavuus, levottomuus, tajunnan heikkeneminen ja kouristukset sekä joskus myös pahoinvointi ja oksennukset.

Miten opit tuntemaan sienet paremmin?

- Osallistu sienikurssille tai -retkelle, joita järjestävät mm. kansalaisopistot ja yhdistykset.
- Hyviä sivustoja: www.svampkonsulent.se
www.svampguiden.com

Esitteen on laatinut Ruotsin myrkytystietokeskus yhteistyössä Ruotsin sienikonsulenttien yhdistyksen (Svampkonsulenternas Riksförbund) kanssa.

Ruotsin vaarallisimmat myrkkysienet!

SEIS!

- Älä kerää sieniä, jotka muistuttavat tässä esitteessä esitellyjä lajeja!
- Kerää vain varmasti tuntemiasi sieniä!
- Älä maista! Myrkyllinenkin sieni voi maistua hyvältä!
- Sienten perkaaminen kuuluu sieniä tuntevalle aikuiselle!
- Hanki ajantasainen sienikirja!

Soita myrkytystapauksessa numeroon 112 ja pyydä yhdistämään Myrkytyskeskukseen (Giftnäringscentralen) – ympäri vuorokauden. Jos tapaus ei ole kiireellinen, soita numeroon 010-456 6700. www.gic.se

Valkokärpässiäni

Amanita virosa

Kauttaaltaan valkoisen sienien lakki on halkaisijaltaan 5–12 cm. Jalassa on rengas, mutta joskus se saattaa myös puuttua. Aivan nuoret kärpässiäni muistuttavat ulkonäöltään kananmunaa. Usein hyvinkin syvällä sammaleen sisällä kasvava jalka on alaosastaan pullistunut (tuppi). Valkoinen kärpässiäni kasvaa sammaleisessa havumetsässä ja pyökkimetsässä.

Myrkytysvaikutus ja oireet

Myrkytysvauroittaa maksaa. Myrkytyksen oireita ovat vesimäinen ripuli, pahoinvointi ja oksennukset, jotka alkavat useita tunteja sieniaterian jälkeen. Maksa voi vahingoittua vakavasti, ja myrkytys voi johtaa kuolemaan.

Kavalakärpässiäni

Amanita phalloides

Lakki 5–12 cm. Lakin väri saattaa vaihdella jonkin verran melkein täysin valkoisesta vihertävään tai harmaan ja vaaleanruskean sävyihin. Heltat ovat valkoiset. Jalassa on ohut rengas, joka kuitenkin joskus puuttuu. Jalan alaosa on pullistunut (tuppi). Kavalakärpässiäni kasvaa lehtimetsässä, sekametsässä (jossa kasvaa sekä lehti- että havupuita) ja niityillä, joissa kasvaa pyökkejä, tammia ja pähkinäpuita.

Myrkytysvaikutus ja oireet

Sisältää samaa myrkyä kuin valkokärpässiäni. Aiheuttaa samoja oireita ja on yhtä vaarallinen – katso yllä!

Suippumyrkkysesitikki

Cortinarius rubellus (C. speciosissimus)

Lakki 4–8 cm. Koko sienien väri vaihtelee punaruskeasta kellanruskeaan. Lakki on usein suippo, mutta ei aina. Kasvaa sammaleisessa havumetsässä ja pyökkimetsässä. Suippumyrkkysesitikkiä muistuttava oranssinruskea lehtomyrkkysesitikki (*C. orellanus*) sisältää samaa myrkyä. Se kasvaa lehtimetsässä, jossa on tammia, pyökkiä ja pähkinäpensaita.

Myrkytysvaikutus ja oireet

Myrkytysvauroittaa munuaisia ja saattaa tuhota ne kokonaan. Myrkytysvaikutus ilmenevät vasta useiden päivien kuluttua. Oireita ovat esimerkiksi lisääntynyt jano, lihaskipu sekä lisääntynyt tai vähentynyt virtsanmäärä. Myrkytyksen saanut henkilö saattaa tarvita dialyysihoitoa pitkän aikaa ja ehkä jopa munuaissiirron.

Korvasieni

Gyromitra esculenta

Korvasieni kuuluu aivan eri sieniryhmään. Halkaisijaltaan 4–12 cm:n kokoinen lakki on ruskea, pyöreähkö ja poimuinen. Jalan väri vaihtelee vaaleanharmaasta ruskeaan tai hennon violetteihin sävyihin. Korvasieni kasvaa keväällä huhtikuusta koivunlehtien puhkeamiseen asti metsäteiden varsilla, juurakoiden vierustoilla ja hakkuualueilla.

Myrkytysvaikutus ja oireet

Myrkytysvaikuttaa hermostoon ja saattaa vahingoittaa verisoluja ja maksaa. Myrkytyksen oireita ovat huimaus, kahtena näkeminen ja sammaltava puhe. Myös pahoinvointia ja vatsakipua voi esiintyä.